

PARASHAT NASO

Messiaanse Gemeente Beit-Nitzachon

Parashat Naso

Pnee Ha-Tora - Parels van de Tora

Parashat Shevoea – wekelijkse Schriftlezing

Tora: Bemidbar/Numeri: 4:21 – 7:89

Haftra: Sjoftiem/Richteren 13:2-25

Brit Ha-Chadasha: Mattai/Matteüs 6:2-4,
Mark(us) 12:29-32

Bemidbar 7:1-2 is de hoofdgedachte!

Naso (neem op): “En het geschiedde op de dag, waarop Mosjé het oprichten van de Tabernakel beëindigd had en hij haar gezalfd en geheiligd had, haar en al haar voorwerpen, en van het altaar en al zijn voorwerpen en deze gezalfd en geheiligd had, toen offerden de vorsten van Israël, de hoofden van hun vadershuizen” - Vertaalt uit de Orthodox Jewish Bible (OJB)

De sod in het verhaal?

Naso is de 35e parsja van de Tora, de tweede van het vierde Tora-boek, Bamidbar. Parsja Naso bestaat uit 26 parsjot, afdelingen waarvan 18 open en 8 gesloten zijn, telt 176 pesokeim, verzen, 2264 woorden, 8632 letters en is hiermee de langste parsja. Naso bevat 18 mitsvot (opdrachten, geboden).

Korte samenvatting

In Naso worden verdere opdrachten omtrent het transport meegedeeld. Daarna wordt opgedragen iedereen die ritueel onrein is, buiten het kamp te plaatsen. Er volgt een voorschrift voor wie zaken ontvreemd heeft. Als een man in een vlaag van jaloezie zijn vrouw van ontrouw verdenkt, kan hij haar naar de priester brengen, die een aantal handelingen uitvoert, waaronder het mengen van stof van de vloer van de Tempel met water en het schrijven van G'ds naam op een stuk perkament. Na nog een ceremonie moet de vrouw het vloekbrengende water drinken en zal blijken of ze al dan niet schuldig is; zo ja dan zwelt haar buik op en vallen haar dijen in. Zo nee, dan zal ze (weer) kinderen krijgen. Voorts worden de wetten van het nazireeschap vermeld: een nazier is een man of een vrouw, die vrijwillig een gelofte op zich neemt gedurende een zekere tijd. In die periode mag de nazier geen wijn drinken of wat dan ook van de wijngaard eten, dan wel andere sterke drank gebruiken. Voorts mag zijn hoofdhaar niet geschoren worden en mag hij zich niet verontreinigen aan een lijk. Aan het einde van de periode brengt de nazier een offer in de Tempel, scheert het hoofd en hervat het normale leven.

Veel onderwerpen uit parashat Naso hebben te maken met verheffende opvoeding. Opvoeding in zedelijke moraal (sota), arbeidsethos (de taken van de Levieten), zuiverheid (wegzenden van de onreinen), toegeven van misstappen (een zondaar moet zijn zonden belijden en onrechtmatig verkregen geld teruggeven met een boete voor 't slachtoffer), beperking en zelfbeheersing (nazier), gerichtheid op het positieve en opbouwende, **tsedaka** (liefdadigheid) en **chessed** (vriendelijkheid) – door bij te dragen en te offeren aan het nationale Heiligdom Misjkan, dat ingewijd werd.

In de Tora-sfeer zijn er twee sosociale verplichtingen, waarvan er twee belangrijke concepten zijn: tzedaka (gerechtigheid) en Gemiloet Chassadim. Deze twee termen zijn nauw verbonden in de betekenis en worden vaak uitgewisseld. In de praktijk is er echter een groot verschil tussen beide. Maimonides verklaart deze voorwaarden als volgt. Zie Moree Nevoechim 3:53.

Maimonides (Moses ben Maimon), ook bekend als de **Rambam**, (Hebreeuws: *Rabbi Mosjé ben Maimon*) (Córdoba (Spanje), 30 maart 1138 – Fustat (Caïro), 13 december 1204) was een rabbijn, rechtsgeleerde, filosoof en arts. Hij wordt beschouwd als de belangrijkste rabbijn uit het post-Talmoedisch jodendom. Zijn filosofische werk heeft tot op de dag van vandaag niet alleen grote invloed op het joodse denken, maar ook daarbuiten.

Het woord **tzedaka** (liefdadigheid) is afgeleid van Hebreeuwse werkwoord tzedek, wat gerechtigheid of rechtvaardigheid betekent. Gerechtigheid betekent dat iedereen recht heeft naar iets, om te geven waar hij recht op heeft, en elk wezen te geven wat overeenkomt met zijn verdiensten.

Aan de andere kant het vervullen van deze **tzedaka** plichten jegens anderen, d.w.z. plichten die ons zijn doorgegeven als morele deugden (zoals het verhelpen van de gewonden van degenen die gewond zijn geraakt), tzedek genoemd. Met betrekking tot het retourneren van een onderpand wordt daarom gezegd dat "het u tzedaka zal zijn" (Deuteronomium 24:13). Want als iemand de weg van morele deugden bewandelt, doet hij recht aan zijn redelijke ziel, en geeft hij het recht dat recht is. En omdat elke morele deugd tzedaka wordt genoemd, staat er: "Hij geloofde in G-d en het werd hem als tzedaka beschouwd" (Genesis 15: 6), d.w.z. de deugd van het geloof. Dit is eveneens van toepassing op het gezegde: "Het zal ons tzedaka zijn, als wij oppassen ..." (Deuteronomium 6: 2).

Jesjoea zegt exact hetzelfde: "Ik verzeker jullie: zij hebben hun loon al ontvangen. Maar als je aalmoezen geeft, laat dan je linkerhand niet weten wat je rechterhand doet. Zo blijft je aalmoes in het verborgene, en jullie Vader, die in het verborgene ziet, zal je ervoor belonen" - **Matteüs 6:2-4**

We hebben aansprekende voorbeelden van mensen die weten wat geven is: de weduwe, die haar levensonderhoud weggaf (Marcus 12: 41-44) en de Macedonische gelovigen, die méér deden dan zij menselijkerwijs konden (2 Korintiërs 8 :1-5). Zij treden duidelijk in de voetsporen van de Tora.

De Tora zowel als de Brit Chadasha roept ons op om vrijgevig en mededeelzaam te zijn (1 Timoteüs 6: 17, 18). Als we zo handelen, mogen we rekenen op Gods hulp, die in onze eerste levensbehoeften zal voorzien (2 Korintiërs 8: 13-15). Maar misschien hebben wij, door de tegenwoordige, materialistische denktrend, het juiste zicht wel verloren op wat onze eerste levensbehoeften zijn (1 Timoteüs 6: 8).

Chessed (het enkelvoud van chassadiem - vriendelijkheid) duidt op een overschot in wat voor overmaat dan ook wordt toegepast. In de meeste gevallen wordt het echter toegepast op een teveel aan weldaad. Weldaad omvat twee begrippen: **(a)** het uitoefenen van weldadigheid jegens iemand, die helemaal geen recht heeft om dit van jou te claimen; en **(b)** het uitoefenen van weldadigheid jegens iemand die het verdient, maar in een grotere mate dan hij het mag verdienen.

Dus, terwijl Tzedaka verwijst naar elke goede daadactie die is uitgevoerd vanwege een morele deugd, waarmee men zijn ziel perfectioneert, daar integen is chessed van toepassing op de absoluut genomen weldaad.

De Tabernakel vormde het ontmoetingspunt tussen Hemel en aarde. In het allerheiligste had men geen plaats meer bij de Heilige Arke. Wanneer men mat van muur tot muur nam de Aron Hakodesj geen plaats meer in. Hier ontmoetten ruimte en bovenplaatselijk, tijdelijk en boventijdelijk elkaar. De Tabernakel, en later de Tempel, waren een inspiratiebron voor alle bezoekers en pelgrims.

“En het geschiedde op de dag, waarop Mosjé het oprichten van de Tabernakel beëindigd had en hij haar gezalfd en geheiligd had, haar en al haar voorwerpen, en van het altaar en al zijn voorwerpen en deze gezalfd en geheiligd had, toen offerden de vorsten van Israël, de hoofden van hun vadershuizen”(Bemidbar 7:1-2).

Welke invloed heeft de zuivere aanwezigheid van de **Sjechiena** (G-ds geest) op de bezoekers van de Tabernakel en de Tempel. G'd bestuurt Zijn wereld via de Sefirot – heilige sferen die de mens een geweldige opsteker geven. De eigenschappen van G'ddelijke uitstraling Kether (kroon), Chogma (wijsheid) en Bina (begrip) in de Tabernakel sterk vertegenwoordigd waren.

De Kether – ‘kroon’ – is de sfeer van alleen Zuiver Zijn, niet van vorm. Het is een zuivere bestaanstoestand, die de mens reinigt (Geest van Hasjem). Kether is de meest intense vorm van bestaan, het is het aanvoelen van de G'ddelijke stroming door de wereld, die niet door vorm of reactie begrensd wordt. Dit is de eerste Sefira, die ‘kroon’ genoemd wordt. Deze Sefira heet niet hoofd maar kroon. Kroon is iets dat je boven op het hoofd zet en het geeft aan dat deze G'ddelijke sfeer die actief was in de Tabernakel wel van onze kosmos is maar niet daarin geïncorporeerd is. Het is van een andere dimensie en hoort tot een andere zijnsorde, maar is als de G'ddelijke transcendentie juist het begin van al de menselijke spiritualiteit.

Ik neem u mee naar de psycho-religieuze gevolgen van de ontmoeting van mens en G'd. Dit schetst: “Imiteer je Schepper. Dan zul je het geheim van de Hemelse vorm binnengaan, het G'ddelijke beeld waarnaar je werd geschapen”. Inderdaad zo staat in Bereesjiet (1:26): “Laat ons een mens maken naar Ons beeld, als Onze gelijkenis”. Maar als je alleen in je lichaam en niet in je handelingen op het G'ddelijke lijkt, zul je de vorm verstoren. Men zal over je zeggen: “Een prachtige vorm, die lelijke daden verricht”. Want de essentie van het G'ddelijke beeld is handelen. De G'ddelijke Sefirot manifesteren zich in deze wereld als G'ddelijke handelingen, variërend van liefdesuitingen tot veroordeling. Wat heeft het voor zin dat je anatomie gelijk op de G'ddelijke vorm als je handelingen niet op die van G'd lijken? Imiteer dus de daden van Kether, waar de dertien eigenschappen van barmhartigheid volmaakt en onbesmet door streng oordeel aanwezig zijn. Kether (Masjiach) is de onvoorwaardelijke liefde, waarop de Profeet Micha zinspeelde: “Wie is een G'd als U, vreugde scheppend in liefde? U wilt opnieuw erbarmen met ons hebben. U zult al onze zonden in de diepte van de zee slingeren” (7:18-20;vgl. Sjemot 34:6-7; B.T. Rosj Hasjana 17b).

Hier hield men zich al mee bezig in de tijd van Jesjoea: “En een der **Sofrim** (schriftgeleerden), tot Hem komende, hoorde, dat zij met elkaar debatterden, en overtuigd, dat Hij hun goed geantwoord had, vroeg hij Hem: Welke **mitswa** (opdracht, gebod) is het eerste van alle? Jesjoea antwoordde: **Het eerste is: Hoor, Israël, Adonaj, onze God, Adonaj is één, Va'avavta et Adonaj elohecha bechol l'va'echa oevechol nafsjecha oevechol modecha.** (Vertaling: en jij zult Adonaj, uw God, liefhebben uit geheel uw hart en uit geheel uw ziel en uit geheel uw verstand en uit geheel uw kracht. [Deut. 6:4,5]. Het tweede is dit: **Vahavta l'recha kamocho** (jij zult uw naaste liefhebben als uzelf) [Lev. 19:18]. Een ander **mitsva** (opdracht), groter dan deze, bestaat niet. En de schriftgeleerde zeide tot Hem: Inderdaad, Meester, naar waarheid hebt jij gezegd, dat Hij één is en dat er geen ander is dan Hij.” - **Mark(us) 12:29-32**

In oorsprong bestond het Sjema alleen uit het ene vers Devariem 6:4 [zie B.T. Talmoed Bavli Soekkot 42a en Berachot 13b].

De Baäl Sjem Tov (1698-1760) legde eens uit, dat: “Hebt uw naaste lief, gelijk uzelf” een verklaring vormt op het vers uit Dewariem 6:5: “U moet van uw G’d houden met heel uw hart, met heel uw ziel en met alles waartoe u bij machte bent”. De liefde van de mens voor Zijn Schepper komt tot uitdrukking in de liefde voor Zijn schepselen. Men ziet dit ook in de praktijk van het dagelijks leven. Wie van een vader houdt, houdt van zijn kinderen. Vaak vindt een vader in het feit dat men op zijn kinderen gesteld is, het bewijs dat ook hij gewaardeerd wordt. De verticale en horizontale relatie lopen in elkaar over. Daarom gaat de Tomer Dewora (de palmboom van Dewora van Rabbi Mosjé Cordovero (16de eeuw) verder: “ Je verlangen dient uit te gaan naar het welzijn van je medemens. Welwillend moet je uitzien naar hun geluk. Laat hun eer je net zo kostbaar zijn als die van jezelf (Awot II:10), want jij en je naaste zijn één en hetzelfde. Vandaar dat ons wordt gezegd: “Heb je naaste lief, gelijk jezelf” (Wajikra 19:18). Je verlangen dient uit te gaan naar wat goed is voor je naaste. Belaster nooit mensen, wens ze geen schande en schade toe. Zoals G’d ons schande noch lijden toewenst, omdat wij gehecht zijn aan Hem, zo zou je iemand anders ook geen ellende, schande, lijden en ramspoed moeten toewensen. Je zou je zijn lijden net zo moeten aantrekken als je eigen lijden. Verheug je over andermans geluk alsof je jezelf erin koestert.

Zo zal je je moeten gedragen ten opzichte van je medemens. Koester geen wrok vanwege de woede die je gevoeld hebt. Als je ziet dat hij het goed wil maken, toon dan nog meer medelijden en liefde dan voorheen. Zeg dan tegen jezelf: “Hij is als iemand die terugkeert naar G’d. Ongeëvenaard zelfs door de grootste Tsaddikiem”. Intensiveer je vriendschap met hem en betoon je beter dan de mensen die volstrekt oprecht met je zijn omgegaan en die je nooit vernederd hebben. Als je zo handelt, ontwikkel je eigenschappen waardoor je op G’d gaat lijken. Dit heeft ook een wisselwerking in de relatie met de Hemel. Medelijden hier op aarde wekt een reactie Boven op. Zoals jij je hier op aarde gedraagt, zal het je lukken om dezelfde eigenschappen bij G’d Boven te openen. Want zoals jij hier op aarde met je medemens omgaat, straalt het uit vanuit de Hemel. Door je met **chessed** (liefde) te gedragen tegenover anderen, veroorzaak je dat die G’ddelijke eigenschap van chessed ook op de wereld schijnt.

De mens wordt in de Tabernakel geconfronteerd met het zuivere bestaan van G’d. En dat wekt nederigheid op. Ingetogenheid en bescheidenheid verenigt alle andere karaktertrekken in zich. Nederigheid is de menselijke reactie op de ontmoeting met **Kether** (Masjiach), het Zuivere Zijn. Realiseer je dat G’d doorlopend de wereld ondersteunt en onderhoudt. G’d voedt alles van de gehorende buffel tot de neten (B.T. Awoda Zara 3b). G’d veracht geen enkel creatuur. Zou Hij Zijn schepselen onbetekenend achten, dan zouden zij in het niet verdwijnen en geen moment kunnen bestaan. G’d aanschouwt en ondersteunt alles en straalt een ongelooflijke barmhartigheid over de hele wereld uit. Zo ook dien jij goed te zijn voor alle schepselen en geen van de creaturen te minachten. Zelfs het meest onbeduidende detail in het heelal moet in onze ogen belangrijk zijn. Wij moeten ervoor zorgen. Wees goed voor degene die jouw **chessed** (liefde) en goedheid nodig heeft

Voetnoot:

- **Jisroel ben Eliezer** (Hebreeuws: רבי ישראל בן אליעזר - betekenis 'Israël zoon van Eliëzer') (Kamjanez-Podilskyj, 27 augustus 1698 - Medzjybizj, 22 mei 1760) was een Poolse rabbijn. Hij staat ook bekend als de Baäl Sjem Tov. Hij was de oprichter van het chassidische jodendom. Zijn volgelingen stichtten ieder eigen chassidische bewegingen die de voorlopers waren van de hedendaagse bewegingen.

Tot slot

Onze oren moeten altijd afgestemd zijn op het goede. We mogen geen lesjon hara, roddel en achterklap accepteren. Zo zijn wij in staat om op een spirituele wijze te luisteren. Daar komt geen harde taal binnen en geen boosheid laat ook maar een spoor achter. We moeten leren om alleen maar naar de positieve, nuttige dingen te luisteren en niet naar de dingen die kwaadheid en hardheid creëren. Onze ogen mogen geen schandelijke dingen zien. We moeten altijd open blijven voor degenen die lijden om zoveel mogelijk medelijden met ze te hebben. Als we arme mensen zien lijden, mogen we nooit onze ogen sluiten. Houdt de zielige figuur zolang mogelijk in je gedachten en wek medelijden voor hem op, van G'd en je medemens. Ons gezicht moet altijd stralen; verwelkom iedereen met een vriendelijke blik want over Kether, de Hemelse kroon wordt gesteld dat "er leven is in het licht van het gelaat van de Koning" (Spreuken 16:15). We moeten slechts vreugde en vriendelijkheid uitstralen, niets mag ons storen. Als religieuze mensen kennen wij slechts goedheid omdat G'ds goedheid doorlopend door de schepping stroomt.

Onze mond mag alleen goede dingen uiten. We moeten onze Schepper imiteren. Onze woorden moeten slechts Tora-woorden zijn en uitdrukkingen van welwillendheid. Uit nooit boze of lelijke woorden. Vloek nooit en praat geen onzin. We moeten altijd positief spreken. Al deze goede karaktertrekken vallen onder de nederigheid. Het is onmogelijk om al deze goede eigenschappen in één dag te verwerven maar via de eigenschap van nederigheid zal het langzamerhand lukken. Zodra men bescheidenheid en ingetogenheid verworven heeft, zullen alle andere goede eigenschappen volgen.

De eigenschap van Kether (Masjiach) is, dat het zichzelf totaal verootmoedigt en onderwerpt tegenover zijn Schepper. Wij zijn niets meer dan een stofje in het grote heelal. Ware nederigheid leidt tot alle goede eigenschappen.

In de Tabernakel lichtte ook de G'ddelijke eigenschap van Chogma. Chogma is een dynamische **Sefira** (getal), de grote stimulator in het heelal. Deze Hemelse wijsheid spreidt zich uit over elk levend wezen. Hierover zegt de Psalmist (104:24): "Hoe talrijk zijn Uw werken, o G'd!". Gelijk G'ds Wijsheid dient ook onze wijsheid voor iedereen toegankelijk te zijn. Onderricht iedereen naar zijn vermogen, geef zoveel mogelijk wijsheid en laat je nergens door afschrikken. Wijsheid, Chogma, is de primaire levensbron. Het ontvangt de flits van inzicht van Boven en straalt dat uit over de lagere sferen. Zo ook dient de mens gebruik te maken van deze twee kanten van zijn wezen. Ons alleen zijn met G'd is bedoeld om onze wijsheid te vergroten en te zuiveren en daardoor zijn wij in staat om ook anderen te inspireren.

De Bina-Sefira is ook actief in de Tabernakel. Chogma en Bina zijn een paar van tegengestelden. Ze horen bij elkaar en vullen elkaar aan. Chogma is de opwekker van opbouw en van nieuw leven. Bina is de vrouwelijke tegenhanger ervan en de bouwer van vormen. Hoe kunnen wij onszelf trainen in die Bina-eigenschap? Bina is de moeder, die de toegangspoort vormt tot de materie en door haar krijgt alle leven vorm en begrenzing. Hoe oefenen we onszelf in deze karaktertrek? Door Tesjoewa, door naar G'd te keren. Inkeer corrigeert alle zwakheid.

שבת שלום - Sjabbat Sjalom,
David Prins

"Wanneer wij ons met onze medemensen verheugen, verheugt zich ook de Geest van G-d: "Als de geest van de mens zich met een ander verheugt, verheugt zich ook de Geest van G-d" - **Awot III:11**